

Interpellation: När införs centralrättade prov i Uppsalas skolor?

Idag rättar undervisande lärare sina egna elevers prov i skolan. Elevresultaten används därefter som en del i det årliga underlag som rektorn använder för att revidera lärarnas löner. Samtidigt noteras påtagliga skillnader mellan nationella provresultat och faktiska elevbetyg. Sammantaget framträder stora osäkerheter gällande elevernas faktiska kunskaper: Vad kan egentligen varje elev i varje enskilt ämne? Vilka resultat och vilka betyg kan vi lita på?

I början av mandatperioden yrkade Moderaterna på att centralrättade prov skulle införas i Uppsalas skolor våren 2019. Matematikämnet skulle vara först ut och därefter skulle ämne efter ämne beröras så att viktiga läroämnen kunde dras och eventuella anpassningar göras. Yrkandet avslogs av Socialdemokraterna, Liberalerna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, trots att centralrättade prov är den bästa metoden för att kunna kvalitetssäkra bedömningen av elevernas resultat i varje ämne och exempelvis redan tillämpas inom International Baccalaureate (IB). Som motivering gav (S), (L), (V) och (MP) att de hade ambitionen att införa centralrättade prov lite senare under mandatperioden.

Sedan dess har nämnda problem fortsatt och förtroendet för det nuvarande systemet prövades ytterligare under Coronapandemin då frånvaron av lärarnas undervisning gav höjda elevresultat. På vissa skolor talades det till och med om ett "betygslotteri". Uppsalaborna väntar fortfarande på Utbildningsnämndens policyslutsatser gällande lärarfrånvarons betydelse för höjda elevresultat. Har verkligen en ny modell för höjda elevresultat sett dagens ljus i Uppsala eller saknar Uppsala kontroll över bedömningen av elevernas kunskaper och färdigheter i varje ämne (IB-programmet undantaget)?

Mot denna bakgrund vill jag fråga utbildningsnämndens ordförande:

- Varför har vi inte infört centralrättade prov i Uppsala?

Uppsala den 14 december 2021

Christopher Lagerqvist

Kommunfullmäktigeledamot och gruppledare (M), utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden

Svar på interpellation om centralrättade prov i Uppsalas skolor

Under 2020 och 2021 har de nationella proven ställts in i Sverige på grund av pandemin. Någon rättning av dessa prov har således inte varit aktuellt, vare sig för enskilda lärare eller med en centraliserad modell.

Merparten av Uppsala kommuns kommunala skolor organiserar sedan tidigare sambedomning där lärare inte rättar sina egna elevers prov. Efter Mittenstyrets satsning i mål och budget 2019 genomförde gymnasieskolan ett pilotförsök med central rättning av nationella prov. Försöket visade på svårigheter att rekrytera kompetenta rättare i tillräcklig omfattning för att kunna kvalitetssäkra en central rättning. Det är en uppenbar svårighet att hitta lärare som inte är upptagna med undervisning att anställa centralt för provrättning under begränsade perioder. Det finns också lärare som uppfattar bedömning av nationella prov, särskilt där goda möjligheter för sambedomning ges, som god fortbildning och något man som lärare själv vill ta ansvar för. Det är också av stor vikt att central rättning av nationella prov gäller såväl kommunal som fristående verksamhet för att uppnå en likvärdig kvalitetssäkring av bedömningen av elevers resultat. Det har varit ytterligare ett skäl till att invänta de nationella förslag på lösningar som Skolverket fick i uppdrag att ta fram.

Skolverket fick i juli 2021 en ändring av sitt uppdrag rörande digitalisering av de nationella proven. Denna ändring redovisades den 15 februari 2022 och föreslår ett stegvis införande av central rättning av nationella prov i svenska, svenska som andra språk och engelska mellan 2027 och 2029. Systemet med central rättning bygger på att de nationella proven genomförs digitalt, varför det till stor del är relevant att knyta dem till varandra i utvecklingsarbetet. Enligt förslaget är en digital plattform fortfarande under uppbyggnad och proven övergår successivt till att genomföras digitalt under perioden 2024–2026.

Att nationella proven digitaliseras och rättas centralt var en del av januariavtalet och något som Liberalerna drivit för att stärka likvärdigheten på skolorna. I början av mandatperioden var beskedet att många nationella prov blir obligatoriska att genomföra digitalt 2023. Det är beklagligt att tidsplanen skjutits fram i den utsträckning som nu föreslagits.

Helena Hedman Skoglund (L)
Utbildningsnämndens ordförande